

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2018r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, VI Wydział Gospodarczy

na posiedzeniu w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Wojciech Modrzyński (spr.)

Sędziowie: SO Joanna Rusińska

SO Zbigniew Krepski

Po rozpoznaniu w dniu 19 września 2018 r. w Toruniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku E. S. i G. S.

o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej

na skutek zażalenia wierzyciela (...) Banku S.A. w W. na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 17 czerwca 2018 roku w sprawie V GUp 39/17

postanawia:

Oddalić zażalenie

Zbigniew Krepski Wojciech Modrzyński Joanna Rusińska

VI Gz 204/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy w Toruniu ustalił plan spłaty wierzycieli upadłych: E. S. i G. S. w ten sposób, że w pkt I w odniesieniu do G. S. zobowiązał ją do spłaty przez okres 24 (dwudziestu czterech miesięcy) miesięcy w 24 ratach płatnych co miesiąc kwotę po 400 zł (czteryście złotych) na spłatę swoich zobowiązań wskazanym enumeratywnie w postanowieniu wierzycielom oraz w pkt II w stosunku do E. S. upadły będzie przeznaczał przez okres 24 (dwudziestu czterech miesięcy) miesięcy w 24 ratach płatnych co miesiąc kwotę po 600 zł na spłatę swoich zobowiązań, poczynawszy od miesiąca następnego od uprawomocnienia się orzeczenia, w sposób określony w punkcie II 2-7 postanowienia;

1. kwotę 96,94 zł przeznaczy co miesiąc na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej w B.,
2. kwotę 51,78 zł przeznaczy co miesiąc na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela G. C., A. Z. i A. G., prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) spółka cywilna z siedzibą w T.,
3. kwotę 69,34 zł przeznaczy na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej we W.,
4. kwotę 28,02 zł przeznaczy na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.,
5. kwotę 123,98 zł przeznaczy na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.,
6. kwotę 229,94 zł przeznaczy na spłatę zobowiązań wobec wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej w W.,

Zgodnie z pkt 3 pozostała część zobowiązań uznanych na liście wierzytelności i niespłaconych na zasadach określonych w niniejszym postanowieniu oraz wszystkie pozostałe zobowiązania upadłych powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości poza zobowiązaniami wymienionymi w art. 491²¹ ust. 2 pr. up. zostaną umorzone po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż postanowieniem z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie V GU 185/16 ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku małżeństwa dłużników E. S. i G. S. jako osób nieprowadzących działalności gospodarczej. Sąd wezwał wierzycieli do zgłaszania wierzytelności. W toku postępowania sędzia komisarz zatwierdził przedłożone przez syndyka listy wierzytelności.

Na listach wierzytelności w stosunku do E. S. zostały uznane wierzytelności: (...) S.A. w B. (9.458,22 zł w II kategorii i 111,43 zł w III kategorii), G. C., A. Z., A. G. (5.052,20 zł w II kategorii i 317,02 zł w III kategorii), (...) Bank (...) S.A. we W. (6.765,40 zł w II kategorii i 1.895,78 zł w III kategorii), (...) spółka z o.o. w L. (2.734,19 zł w II kategorii i 226,30 zł w III kategorii), (...) S.A. w W. (6.167,78 zł w IV kategorii), (...) Bank S.A. w W. (12.096,01 zł w II kategorii, 836,47 zł w III kategorii), (...) Bank S.A. w W. (22.433,73 zł w II kategorii, 1.522,74 zł w III kategorii).

Z uwagi na brak funduszy masy upadłości nie został w niniejszym postępowaniu sporządzony plan podziału. Syndyk dokonał likwidacji składników masy upadłości w postaci mebli: łóżka, stołu z czterema krzesłami, kanapy, ławy i dwóch foteli, uzyskując cenę łączną 500 zł. Jak ustalił Sąd Rejonowy upadli E. S. i G. S. to osoby pozostające w związku małżeńskim z ustrojem wspólności ustawowej. E. S. ma 73 lata, posiada wykształcenie średnie. Aktualnie utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego w wysokości 1.530,08 zł netto. Upadły obciążony jest licznymi schorzeniami; dyskopatią, refluksem przełykowym, częściowym niedosłuchem oraz nadciśnieniem tętniczym. Upadły zamieszkuje w domu należącym do syna. G. S. ma 67 lat, posiada wykształcenie zawodowe. Aktualnie utrzymuje się ze świadczenia emerytalnego w wysokości 1.112,11 zł netto. Upadła cierpi na nadciśnienie tętnicze, jaskrę, zaćmę i zaburzenia pracy wątroby.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, iż małżonkowie S. zamieszkują w domu należącym do syna, partycypują przy tym w kosztach jego utrzymania. Stałe koszty, które ponoszą małżonkowie z tytułu opłat eksploatacyjnych i mediów tj. opłata za wodę, prąd, opał – 700 zł. Upadli ponoszą również nieregularne koszty zakupu lekarstw w wysokości 300 zł oraz żywienia, odzieży i innych środków niezbędnych do życia w wysokości 1.600 zł.

E. S. i G. S. nie posiadają żadnego wartościowego majątku ruchomego, akcji, obligacji, udziałów czy papierów wartościowych. Nie przysługują im żadne wierzytelności względem osób trzecich. Łączne miesięczne koszty utrzymania upadłych sięgają około 2.600 złotych.

Jak wskazał Sąd meriti zgodnie z art. 491¹⁵ ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2171 ze zm.) ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości. Jednocześnie Sąd nie jest związany stanowiskiem upadłego co do treści planu spłaty wierzycieli.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że upadli to osoby w zaawansowanym wieku, utrzymujące się z niewygórowanych emerytur. G. S. otrzymuje emeryturę w wysokości 1.112,11 zł netto, a E. S. 1.530,08 zł. Upadli są osobami chorymi przewlekle. Zamieszkują w domu należącym do syna, partycypując w kosztach jego utrzymania. Jak wskazali upadli koszty ich miesięcznego utrzymania są równe osiąganym dochodom.

Na liście wierzytelności G. S. ujęto 6 wierzycieli, a łączna wysokość zgłoszonych wierzytelności sięga 45.553,50 zł. Z kolei na liście wierzytelności E. S. ujęto 7 wierzycieli, a łączna wysokość zgłoszonych wierzytelności sięga 69.617,27 zł. Wszystkie wierzytelności zostały uznane.

W ocenie Sądu Rejonowego poziom kwoty przeznaczonej na spłatę nie powinien być nadmierny, lecz określony w sposób, żeby możliwa była jego spłata bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania samych upadłych. Zatem kwota ta winna stanowić różnicę między możliwościami zarobkowymi upadłych a kwotą koniecznych wydatków związanych z utrzymaniem. Na gruncie niniejszej sprawy nie ma jednak praktycznie mowy o żadnych możliwościach zarobkowych upadłych, a to ze względu, że upadli są już osobami w zaawansowanym wieku, obciążonymi różnymi schorzeniami. Jednak w przypadku upadłych określenie „możliwości zarobkowe” należy odnosić do ich możliwości finansowych, tj. środków finansowych, które systematycznie uzyskują ze świadczenia emerytalnego. Syndyk zaproponował, by ustalić dla upadłego E. S. plan spłaty zakładający 24 raty płatne przez 24 miesiące w kwocie 600 zł. Wobec upadłej G. S. zaproponowano natomiast plan spłaty zakładający 24 raty płatne przez 24 miesiące w kwocie 400 zł. Jako uzasadnienie wysokości rat, syndyk wskazał, że w okresie trwania postępowania fundusze upadłości zasilane były wpływami z zajęć emerytury obojga upadłych. Zajęcie świadczenia upadłego E. S. wynosiło 655,56 zł, a upadłej G. S. 478,08 zł. Wierzyciele upadłych wnioskowali o ustalenie planu spłaty. Sąd przystał na propozycję syndyka i ustalił, że upadły będzie uiszczał przez 24 miesiące w 24 ratach kwotę po 600 zł, natomiast upadła kwotę 400 zł. Długość okresu spłat uwarunkowana jest starszym wiekiem upadłych. Czas, w którym upadli będą obowiązani spłacać zobowiązania, nie został przez ustawodawcę określony ściśle, lecz poprzez wskazanie okresu maksymalnego. Jednocześnie nie zostały wymienione żadne konkretne okoliczności, które miałyby mieć wpływ na określenie długości tego okresu, poza ogólnymi wskazaniem określonymi w art. 491¹⁵ ust. 4 ustawy prawo upadłościowe oraz wszystkie inne okoliczności sprawy, w tym również stopień zawinienia upadłych w powstaniu niewypłacalności. Ustalając plan spłaty wierzytelności Sąd Rejonowy kierował się przede wszystkim tym, że nie może być tak, iż pomimo zaciągniętych przez upadłych licznych zobowiązań, żadne z nich nie zostanie choć w części (nawet minimalnej) zaspokojone. Dla upadłych to konsekwencja ich nieroztropnych posunięć finansowych. Wszak nie może być tak, że ktoś zaciąga wiele zobowiązań, a potem po ogłoszeniu upadłości zupełnie nie czuje ciężaru swoich zobowiązań. Z drugiej strony Sąd wziął pod uwagę sytuację osobistą upadłych i ich realne możliwości finansowe. Nadmierne ustalenie kwoty spłaty spowoduje, że upadli nie tylko nie zrealizują planu spłaty, ale co gorsza wpadną w kolokwialnie mówiąc w „spirale” nowych długów. Wówczas zobowiązania wobec wierzycieli, nawet przy dobrych chęciach nie zostaną zrealizowane w żadnej wysokości. Z powodu wieku upadłych nadmierne wydłużenie okresu spłat mogłoby również spowodować nieproporcjonalne obciążenie ich koniecznością ograniczania do minimum wydatków związanych ze swoim utrzymaniem.

W rezultacie, mając ustaloną zdolność finansową upadłych, Sąd meriti doszedł do przekonania, że plan spłaty wierzyciel powinien zostać zrealizowany przy obciążeniu ratami we wskazanym powyżej wymiarze. Sąd dokonał proporcjonalnego podziału i każdy z wierzycieli ujęty w kategorii II zostanie zaspokojony w takim samym stopniu. Tak dokonany podział przez Sąd w punktach I i II postanowienia, będzie jak najbardziej sprawiedliwy.

Umorzenie pozostałej części zobowiązań uznanych na liście wierzytelności i niespłaconych na zasadach określonych w niniejszym postanowieniu oraz wszystkich pozostałych zobowiązań upadłych powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości, nastąpi po wykonaniu planu spłaty wierzycieli .

Zażalenie na powyższe postanowienie w zakresie pkt II tj. ustalenia planu spłaty wierzycieli E. S. złożył wierzyciel (...) Bank S.A. w W. zarzucając mu naruszenie art. 233§1 k.p.c. poprzez niepoparte na obiektywnych dowodach ustalenie przez Sąd, że upadły E. S. nie jest zdolny do dokonywania spłat na rzecz wierzycieli w wysokości wyższej niż ustalona zaskarżonym postanowieniem, jak również, że spłata nie może następować przez okres dłuższy niż przyjęte 24 miesiące tj. przez 36 miesięcy. Mając na uwadze powyższe skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia w pkt II i ustalenie planu spłaty poprzez przyznanie na zaspokojenie wierzycieli kwoty 700 zł miesięcznie przez okres 36 miesięcy i zasądzenie od upadłego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W odniesieniu do zarzutów naruszenia art. 233§1 k.p.c., Sąd Okręgowy podziela dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, przyjmując je za podstawę także własnego rozstrzygnięcia i odwołuje się do nich bez potrzeby ich powtarzania.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd meriti nie naruszył przepisów postępowania poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów określonej w art. 233§1 k.p.c. Zważyć bowiem należy, iż skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego; jedynie tego rodzaju uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął Sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu (zob. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, Lex nr 172176; wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2006 r., sygn. akt I ACa 1303/05, LEX nr 214251). Należy podkreślić, że nawet, jeżeli na podstawie zebranego materiału dowodowego, można wywnioskować inną wersję wydarzeń, zgodną z twierdzeniami skarżącego, ale jednocześnie wersji przyjętej przez Sąd I instancji nie można zarzucić rażącego naruszenia szeroko pojętych reguł inferencyjnych, to stanowisko skarżącego stanowić będzie tylko i wyłącznie polemikę ze słusznymi i prawidłowymi ustaleniami sądu. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu Okręgowego ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonana przez ten Sąd ocena prawna okoliczności nie wykraczają poza granice swobodnej oceny dowodów wyznaczonych dyspozycją art. 233§1 k.p.c. Ocena dowodów w zakresie ustalenia sytuacji majątkowej upadłego i jego możliwości spłaty wierzycieli w ramach ustalonego planu spłaty, dokonana przez Sąd I instancji była zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, a argumentacja zawarta w zażaleniu stanowi wyłącznie nieuprawnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego w tym zakresie.

Przypomnieć należy, iż zgodnie z art.491¹⁵ ust. 1 prawa upadłościowego w postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności, niewykonane w toku postępowania na podstawie planów podziału, oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli. Z kolei art. 491¹⁶ ust.1 prawa upadłościowego dopuszcza możliwość umorzenia przez Sąd zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Zawarta w zażaleniu argumentacja wierzyciela (...) Banku S. A. w W., który domagał się zwiększenia ilości rat (okresu spłaty) i wysokości kwoty przeznaczanej na spłatę zadłużenia przez E. S. jest w istocie jedynie nieuzasadnioną polemiką z argumentacją Sądu Rejonowego zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia w zakresie oceny sytuacji materialnej i osobistej upadłego.

Sąd Rejonowy wyraził określone oceny, które - choć skarżący wyraża odmienne przekonanie - nie pozostają w sprzeczności z zasadami logiki, rozumowania czy doświadczenia życiowego, nie wykazują błędów natury faktycznej. Sąd upadłościowy szeroko i szczegółowo omówił sytuację materialną i osobistą upadłego E. S. odnosząc się do jego majątku, dochodów i wydatków. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia te są prawidłowe. Podzielić należy argumentację Sądu Rejonowego wskazującego, iż ustawodawca w art.491¹⁵ ust. 1 prawa upadłościowego określił jedynie maksymalny okres spłaty w planie podziału na 36 miesięcy, pozostawiając każdorazowo długość okresu spłaty jak i wysokość poszczególnych rat do uznania Sądu. Sąd zatem w oparciu o wszechstronną analizę sytuacji osobistej i majątkowej upadłego każdorazowo po rozważeniu wszystkich powyższych okoliczności ustala plan spłaty wierzycieli i określa ilość rat (czas spłaty nie dłuższy niż 36 miesięcy) i ich wysokość. W omawianej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił sytuację osobistą i majątkową upadłego. Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, iż ustalony plan spłaty wierzycieli nie może prowadzić do nędzy upadłego, odbierania mu podstaw ekonomicznych codziennego bytu. Ustalenie planu spłaty wierzycieli jest konsekwencją ich nieroztropnych posunięć finansowych, ale nie może pozbawiać dłużnika finansowych podstaw jego codziennego życia. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy ustalając

wysokość rat i ich ilość odniósł się do sytuacji osobistej, zdrowotnej, rodzinnej, majątkowej dłużnika, wziął pod uwagę jego wiek, posiadany majątek, wydatki na utrzymanie i źródła dochodu i wyprowadził z niej właściwe wnioski.

W konsekwencji podniesione w obu zażalenia zarzuty naruszenia art. 491¹⁴ ust. 1 i art. 491¹⁵ prawa upadłościowego są w ocenie Sądu Okręgowego bezzasadne, a zażalenia podlegały oddaleniu w oparciu o art. 385 w zw. z art. 397§2 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 35 prawa upadłościowego.

Zbigniew Krepski Wojciech Modrzyński Joanna Rusińska